

اناغورلىم بەرىك جۇڭگو – ورتا ازيا تاغدىرلاس ورتاق تۇلعاسن قول ۇستاسا قۇرايىق

(بابى 1 - بەتتە)

بايلانسىمەن وتكىزىلگەن بەينە ەكران باسشلار ماجىلىسىدە ،ئوراعا شي جىنپىڭ 6 ەل خالقىنىڭ ورتاق قۇت - ىرمىسن كوزدەپ ماڭىزدى باستانامى ورتاعا قويىپ، ۋارقايىسى جاقىتڭ ،ئىر اۋىزدان قۇيتۇنغا يە بولدى.

ئىبر جىلدان استام ۋاقىستان كەيىن، 6 ەلدىڭ مەملە-كەت باسشالارى شي - اندا ئىدىارلاسىپ، بولاشقاي جويبا-لايتىن بولدى. بۇل جۇڭگونىڭ ورتا ازىيادى 5 ەلپەىن دىپلوماتىئالىق قارىم - قاتنىاس ورناتقاننان بەرى تۇغىشى رەت ناقتى فورما ارقىلى باسشلار ۋماجلىسىن وتكىزۋى، جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى ەلدەرەمن قارىم - قاتنىاسنىڭ دامۇ تارىخىندا بەلەستىك مانڭە يە.

100 جىلدىق وزگەرمىس جەدەل قۇبىلعان ساتتە، جۇڭگو ورتا ازىيادى 5 ەلپەىن قول ۇستاسىپ، نىزە قوسىپ بولاشاققا بىرگە اتتىناپ، جۇڭگو – ورتا ازىيا تاغدىرلاس ورتاق تۇلغاسىن قۇرۇغا ۇزدىكىسىز نىق قادام تاستادى، بۇل، ئسوز جوق، ايقىنسىز دۇنيە جۇزىنە اناغورلىم كوپ ايقىندىلىق اكەلدى، دۇنيە ئجۇزى مەن ۋوڭرىدىڭ بەيىشتىش-لىكىنئە، ورنىقتىلىعنا، داۋمانا، گۇلدەنىپ - كوركەبۇئىنە انا-غۇرلىم كوپ وڭ ەنەركيا ۇستەيدى.

مەملەكەت باسشلارنىڭ جەنەكشىلىگىندە ورنىقتى قادامبەن ىلسقا بەتئەدى

”ئاتۇ كورشىلەس دوستىقتىڭ، سەلبە-سىپ تەڭ يىگىلىككە كەنەلۇدىڭ تىڭ جولىمەن ۋجۇرىپ، جاڭخاشا خالىقارالىق قارىم - قاتنىاس ورناتۇدىڭ تىپىتىك ۇلگىسىنە اينالدى“

بەييجىڭنە اتتىناپ، باتنىسقا قاراي تىيانشان – الاتاۋ تاۋ سىلەمىنەن ۇشىپ ۇتىپ، امۇ دراياسنان كەسىپ ۇتىپ، قىزىلقۇم قۇمدەي مەن پەرغانا اڭغارىنان ەندەي ۇتتى. 20۱3 - جىلى التىن كۇزدە شي جىنپىڭ مەملەكەت ئوروعامى رەتتىدە تۇغىشى رەت ورتا ازىياغا بارىپ، تۇركەنېستان، قا-زاقستان، وزبەكىستان جانە قىرغىزىستاندا مەملەكەتتىك ساپار-دا بولىپ، جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى ەلدەرەمن قارىم - قاتد-ناسىن دامىتۇدىڭ تىڭ پارەان اشتى.

”جۇڭگو ورتا ازىياداعى ەلدەرەمن تاۋ - سۋى جالعاەم-قان دوس، ئاتۇ كورشىلەر . جۇڭگو ورتا ازىياداعى ەلدەرەمەن دوستىق سەلبەستىك قارىم - قاتنىاسن دامىتۇغا باسا ۋمان بەرە-دى، مۇنى دىپلوماتىياداعى الدىمەن ويلاسانن بەتئالس سانايىدى“. ساپار بارىسىندا ”ئوراعا شي جىنپىڭ جاڭا داۋردەگى جۇڭگو-نىڭ ورتا ازىياغا قاراقان ساياماتىن جۇبەلى بايانداپ، بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى، ورتا ازىياداعى ەلدەرەمن بىرگە ۇزدىكىسىز ۇزارا سىنىمدىلىكتى ارتتىرىپ، دوستىقتى بەكەمدەپ، سەلبەس-تىكى كۇشىيتىپ، بىرگە دامۇدى، گۇلدەنۇدى جىبەپ، ۋار ەل خالىقتىڭ قۇت - ىرمىسن كوزدەۋدى ۇھىمت ەتەمەن.

سول رەتكى ساپاردا جۇڭگو تۇركەنېستانمەن، قىر-غىزىستانمەن جەكە - جەكە سىرتاتەگىيالىق سەرىكتەستىك قارىم - قاتنىاس ورناتتى، قازاقىستانمەن جاپىيائى سىرتاتەگىيالىق سە-رىكتەستىك قارىم - قاتنىاستى شىكەرەپىلەي تەرەڭدەتتى، وزبەكىستانمەن جۇڭگو – وزبەكىستان دوستىق سەلبەستىك شارتنا قول قويسىپ، سىرتاتەگىيالىق سەرىكتەستىك قارىم - قاتنىاستى شىكەرەپىلەي دامىتتى جانە تەرەڭدەتتى. ئىسر-جىلدان كەيىن ئئوراعا شي جىنپىڭ تاغى دا تاجىكىستاندا مەم-لەكتىتىك ساپاردا بولىپ، ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باسشالارى جۇڭگو – تاجىكىستان قارىم - قاتنىاسن تەرەڭدەتۇ جولىنىدە ماڭىزدى ورتاق تانىمغا كەلىپ، جۇڭگو – تاجىكىستان سىرا-تەگىيالىق سەرىكتەستىك قارىم - قاتنىاسنىڭ بولاشاق 5 جىل-داعى دامۇ جويباسن بىرگە بەكتتى.

كوكەيدە نىسانا بولغاندا عانا، وعان، ئسوز جوق، جەتۇگە بولادى. وتكەن 10 جىلدا ئئوراعا شي جىنپىڭ لىگە-رىندى - كەيىندى ورتا ازىياغا 7 رەت ساپارلاي بارىپ، جۇڭ-گوعا ساپارلاي كەلگەن ورتا ازىياداعى مەملەكەت باسشالارىن كوپ رەت قابىلداپ، ورتا ازىياداعى ۋار ەلپەىن، ۋار سالامەن شىكەرەپىلەي اۋىس - كۇيسى جاساپ، كەڭىنەن دوستاسىپ، جۇڭ-گونىڭ ورتا ازىياداعى 5 ەلپەىن قارىم - قاتنىاسنىڭ ۇزدىكىسىز تىڭ بەلەسكە قادام قويۇنغا جەتەكشىلىك ەتىپ، جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى ەلدەرەمن قارىم - قاتنىاسن دامىتۇدى جاڭخاشا خالقارا-لىق قارىم - قاتنىاس ورناتۇدىڭ تىپتىك ۇلگىسىنە اينالدىردى. مۇنداي قارىم - قاتنىاس، نىپالداسۇ جۇرت جۇرەگىن جىللىتى —

قازاقىستاندا لىكسىيا سويلەگەندە ئئوراعا شي جىنپىڭ جۇڭغولق ئىبر بالانىڭ جارتى عاسىردى اتتىاپ قازاقىستاند-ىدق اناسىن نىزدەگەن جانە جۇڭگودا وقىتىن قازاقىستاندىق ئىبر وقۇشنىڭ جىلىنا 2 رەت ”مىسقى ايۇ قانىن“ ارىنانان اڭگەپسەن بايانداپ، ەكى ەل جاستارىن جۇڭگو – قازاقىستان دوستىغىنىڭ ەلشىسى بولۇغا شاپتىاندىردى؛

قىرغىزىستاندا ئئوراعا شي جىنپىڭ جەرگىلىكتى ورنىنىڭ ۋداستۇرلى كىيىم - كەشەگىن كىيىپ، زۇڭتۇڭ وتكىزگەن وتبا-سلىق قوناعاسىغا قاتنىاسىپ، وناعاسى مەن ۋداستۇرلى ما-دەنىيەتكە قۇرەمتىن ئىلدىردى؛

تاجىكىستاندا ساپاردا بولۇ قارساڭنىدا اۆتورلى ماقالا جازيالادى، ئئوراعا شي جىنپىڭ سول جەردىڭ ”جىگەر - قايرائى بار قۇمىرىسقا دا ۇلكەن تاۋدى كوشىرىپ اكەتە الادى“ دەپتىن تامىلىنىنە سىيات كەلتىرىپ، تاجىكىستان جاقپەن قول ۇستاسا قۇلىشىپ، مويىماس نىتئالى رۇجپەن جۇڭگو – تاجىكىستان دوستىغىنىڭ جاڭخاشۇعلاسىن بىرگە سومايدىتىن بەلسەندى تىلگەن ئىلدىردى؛

تۇركەنېستاننىڭ شاعىن قالامى مالىعا ارناۋلى باردى، ئئوراعا شي جىنپىڭ ”گۇلدەنۇ“ تابيعي گىاز الاپى ئىبرىنىشى مەرىزىمدىك ئىچىنەنەرياسنىڭ قۇرلىمىسى اياقتاپ، سىكسە قوسلۇ سالتىنا قاتنىاسىپ، جۇڭگو – تۇركەنېستان قارىم - قاتنىاسى مەن ەكى ەلدىڭ دامۇ، كوركەبۇئى مىسنىڭ كۇننەن - كۇنگە ئساتى بولۇن، تولسا ئتۇسۇن تىلەدى؛

وزبەكىستاندا ساپاردا بولغان كىزدە ئئوراعا شي جىنپىڭ ”جىبەك جولىنىڭ ئمىرى جادىگەرى“ اتانغان بۇچارا بايرىعى قالاسىن ەكسكۇرسىيالاپ، تارىخ پەن رەالىدىقنى توسعۇ تۇ-يىنىدە تۇرىپ، ەكى ەل خالقىنىڭ جىبەك جولى رۇخىن جال-ماسىتىرىپ، ۋداستۇرلى دوستىق پەن بارىس - كەلىستى ۇز-دىكىسىز نەپىتۇنن ۇمت ەتتى؛

جۇڭگو – ورتا ازىيا باسشلار ۋماجلىسى قارساڭنىدا ئئوراعا شي جىنپىڭ جۇڭگو مۇناي داشۇەسىندە (بەيجىڭ) وقىپ جاتقان ورتا ازىيالىق وقۇشلارغا جاۋاپ حات قايتا-رىپ، ولاردى جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى ەلدەرەمن دوستىق سىتەرەنە بەلسەنە ات سالىسىپ، جىبەك جولى رۇخىن اسماقتا-لىتىپ، جۇڭگو چىكاياسىن، ورتا ازىيا چىكاياسىن ويداعىداي با-يانداپ، دوستىقتىڭ ەلشىسى جانە سەلبەستىكتىڭ كوپىرى بولۇغا شاپتىاندىردى.

...

مۇنداي دوستىق پەيىل اسا قىمباتتى — قازاقىستاننىڭ زۇڭتۇڭى توقايەۋ ئئوراعا شي جىنپىڭگە ەڭ جوعارى داغى — ”التىن قىران “ وردەنىن ۇسىنىپ، ئئوراعا شي جىنپىڭنىڭ ەكى ەل خالقىنىڭ دوستىمەن بەكەم-دەۋدە جانە قازاقىستان – جۇڭگو قارىم - قاتنىاسنىڭ دامۇىن لىگەرىلەتۇدە اتقارغان تارىيىي رولىن جانە قوسقان وراسان زور ۇلەسىن القادى؛

قىرغىزىستاننىڭ زۇڭتۇڭى جاپاروۋ ئئوراعا شي جىنپىڭنىڭ قىرغىزىستان – جۇڭگو قارىم - قاتنىاسىنىڭ دامۇنىنا ۇزى كوتىل بولگەندىكىنە ەلسى اتىتىپ، جۇڭگومەن جان - جاقىنى سىرتاتەگىيالىق سەرىكتەستىك قارىم - قاتنىاس ورناتقاندىمەن ماقتانىش سانايىتىدىمەن ئىلدىردى؛

تاجىكىستاننىڭ زۇڭتۇڭى راحمون وتباسىنداعى 8 ۇرباق اداممەن بىرگە ئئوراعا شي جىنپىڭ مەن خانىمىن ۇينە بارىپ قوناق بولۇغا ۇسىنىس ەتىپ، ئئوراعا شي جىنپىڭدى پاراساتتى ۋارى كورەگەن ساياماتىتى دەپ القادى؛

جۇڭگو مەن تۇركەنېستاننىڭ دىپلوماتىيالىق قارىم - قا-لىتىناس ورناتقاندىمەن ەسكە ئئوسۇرۇ كۇنىدە جۇڭگودا تۇغىشى مەملەكەتتىك ساپاردا بولۇدى تاڭدامان تۇركەنېستان-نىڭ زۇڭتۇڭى سەردار بەردىمۇحامەتوۋ ەكى ەلدىڭ جوعارى دەڭگەيدەگى ۇزارا سىنىمدىلىگى مەن سەلبەستىك ناتىجە-سىن ايرىقتشا ماقتانىش سانايىتىدىمەن، جۇڭگو جاقپەن ۇزارا ساپارلاۋدى، اۋىس - كۇيستى كۇشەيتىپ، جۇڭگونىڭ تا-بىستى دامۇ تاجىرىيەسىنەن ۇيرەنىپ، ۇلكى السىپ، ەكى ەلدىڭ ۇزارا تىپەمدىلك جەتكىزەتتىن سەلبەستىگىن جان - جاقى تەرەڭدەتتىپ، بىرگە دامۇدى جۇزەگە اسرۇدى قالايد-

تىدىمەن ئىلدىردى؛

وزبەكىستاننىڭ زۇڭتۇڭى مېرزىويەۋ ئئوراعا شي جىنپىڭدى قازىرگى دۇنيەدەگى ەڭ ۇلى ساياماتسىى جانە ەرەن كوسەم دەپ القاپ، 00۱ ئونمىرلى ”ەڭ جوعارى دوستىق“ وردەنىن ئئوراعا شي جىنپىڭگە ۇسىندى؛

...

تۇسى تۇسىم جاقسى بولسىن دەيدى، كورشى كورشىم جاقسى بولسىن دەيدى، مەملەكەت باسشىسى دىپلوماتياسىن جەتەكشى ەتكەن جۇڭگو تاتۇ، ادال، قايسىردى، كەڭ پەيىل بولۇ ۇستانىمىن ۇستانىپ، ورتا ازىياداعى 5 ەلپەىن بولغان سايامىي ۇزارا سىنىمدىلىكتى كۇن ساينىن تەرەڭدە-تىپ، تاتۇ كورشىلىك، دوستىقتى ۇزدىكىسىز كۇشەيتتى. يەلىلك ۇقىق، تاۋەلمىسزدىك، تەرىپتورىيا تۇتاستىعى سىياقتىلارغا ساياتىن ماسەللەلەردە ۇزارا قولداۋ كورشەتىپ، وزدەرى تاڭدامان دامۇ جولى مەن باسقارۇ ۇلگىسىن باتىل قولداپ، ۋارقانداي فورماداعى ”قوس ولىشمەڭگە“ جانە ۋار-قانداي سىلتاۋمەن وزگە ەلدەردىڭ ئشكى سىسنە كىلىگۇگە قارسى تۇردى؛

ورتاق بولۇ، كەشەندى بولۇ، سەلبەستىك جاساۋ، با-

نىدەتكە قارسى اتتانۇدا توتەندشە تاپىستى سەلبەستىك ورمىستە-تىپ، ئسى جۇزىندىك ارەكەتمەن ارالارىنان قىل وتپەيتىن باۋىرلاىس دوستىق سۇيسپەنىشلىك پەن مزەمىاس ۋداستۇر-لى دوستىقتى ۇمىندىردى...

”جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى 5 ەلپەن 30 جىلدىق سەل-بەستىگىنىڭ تاپىستى بولۇنىڭ قۇبىياسى ئىمىزدىڭ باستان - اياق ۇزارا قۇرەمت ەتىپ، تاتۇ كورشىلەس دوس بولپ، قىيىندىقتى بىلەك بىرىكتىرە جەڭىپ، ۇزارا پايدا جەتكىزىپ تەڭ يىگىلككە كەنەلگەندىكىمىزدە“. جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى 5 ەلپەن دىپلوماتىيالىق قارىم - قاتنىاس ورناتقاندىغىنىڭ 30 جىل-دىعى بايلانسىمەن وتكىزىلگەن بەينە ەكران باسشلار ماجىل-سىندە ئئوراعا شي جىنپىڭ جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى ەلدەرەمن دوستىق قارىم - قاتنىاسنىڭ ورنىقتى دا باياندى بولۇنىنىڭ، دىدىگىلغاردىڭ ئىزىن باسىپ بولاشاققا جول اشۇنىڭ سايامىي كەپىلى مەن كۇش قاينارىن وسلايشا ورتاغ قويدى.

تۇغىشى كەزەكتى ”جۇڭگو – ورتا ازىياداعى 5 ەل“ كاسىپ سالامى جانە قارجى قوسۇ سەلبەستىك تالقى مىنبە-رى، ”جۇڭگو – ورتا ازىياداعى 5 ەل“ ەكونومىكا – ساۋدا مېنىستىرلەرنىڭ تۇغىشى رەتكى ۋماجلىسى، جۇڭگو – ورتا ازىيا ەلدەرى سىرتقى سىتەرە مېنىستىرلەرنىڭ 4 - رەتكى ۋمىدارلاىمى... يىىل جىل باسانن بەرى مەملەكەت باشىد-سى دىپلوماتىياسى سىرتاتەگىياسنىڭ جەنەكشىلىگىندە، ئىسر-قىدىرۇ جوعارى دارەجەلى قىيىلدار بركەس - تىركەس وتد-كىزىلىپ، ۋار جاقىتڭ جان - جاقىتى، تەرەڭ قاتپارلى، كوپ ولىشمەدى سەلبەستىكتى كۇشەيتىننەن بەلسەندى تىلەگى مەن جارقىن بولاشاعن اىگىلەدى.

قول ۇستاسا بىرگە ۋجۇرىپ، دامۇدى بىرگە قاراستوردى

”دامۇ سىرتاتەگىيالارى مەن جويبارلىرنىڭ ۇشتاسۇىن كۇشەيتىپ، سەلبەستىكتىڭ كىرىسىۇ ئۇيىنىىن بىرگە قاراستىرىپ، سەل-بەستىك دەڭگەپىىن ۇزدىكىسىز جوعارلىاتتى“

2023 - جىلى 4 - ايدىڭ 26 - كۇنى شي - ان خالقا-رالىق پورت سىتەرى رايونى- سوزىنالا شىققان گۇدوك ۇنىمەن جۇڭگو – ەۋروپا كەزەكشى پويەزى ”ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جولىدىڭ“ 10 جىلدىمى چاڭ - ان اتتىى شي - ان — ورتا ازىيا ارناۋلى پويەزى ۇساتتى جولعا شىقتى. ارناۋلى پويەزى شي - اندا جاسالغان 260 نەشە بىيادى جاڭا ەنەركىيالى اۋتوكولىگىن تۇتاستاي تىيەپ - تاسىپ، وزبەكىستاننىڭ استاناسى تاشكەنتكە جونەلدى.

شي - ان — بايرىعى جىبەك جولىنىڭ باستاۋ تۇيىنىدە-رىنىڭ ئىبرى؛ ورتا ازىيا بايرىعى جىبەك جولى، ئسوزسىز، باسىپ وتەنتىن جەر .

مىڭدامغان جىلدان بەرى بايرىعى جىبەك جولى ازىيا، ەۋروپا، افريكا سىندى بىرنەشە ۇلكەن وركەنيەتتى تۇتاشتە-رىپ، ادامزاتنىڭ دامۇى مەن العا باسۇى، بەيىشتىلىگى مەن سەلبەستىگى، اشىق تا سىيسپەدى بولۇى، ۇزارا ۇيرەنۇى، ۇزارا ۇلكى ۇلى، ۇزارا پايدا جەتكىزىپ، تەڭ يىگىلككە كە-نەلۇى سىندى جىبەك جولى رۇخىنىڭ ۇرباقتان - ۇرباققا جال-ماسۇىن لىگەرەلتىپ، جەلى بويىنداعى ۋار ەل خالقىنىڭ دوستىق بارىس - كەلىسىنىڭ كۇاسى مەن دانەكرەنە اينالدى.

قازىرگى تاڭدا جۇڭگو – ەۋروپا كەزەكشى پويەزى شي - ان جىناۋ ورتالىعى شي - ان - ورتا ازىيا ەلدەرى سياقتى 17 نەگىزگى جەلى ارىناسىن اشىپ، ”ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جول“ بويىنداعى ەلدەرەدن جانە ەل شىندەنىڭ 29 ول-كەدەن كەلگەن زاتتاردى وسى ارادا جىينايدى، تاراراتادى. يىىل تەك ئىبرىنىشى ماۋسىمنىڭ وزىندە چاڭ - ان اتتىى پويەزى 1۱00 كەزەككەن استام قاتنىدى.

”چاڭ - ان“ ، ي - ۋ - شىنجىياڭ – ەۋروپا، “جۇڭچىڭ - شىنجىياڭ – ەۋروپا“ ، ”جىنجىۋو - شىنجىياڭ – ەۋروپا“، ”چىڭدۇ - شىنجىياڭ – ەۋروپا“... كەڭ كوسىل-گەن ازىيا – ەۋروپا قۇرلىمىنا كوز جىبەرسەك، تالاي كەزەك ”بولات - تەمەر كەرۇەنى“ ارى - بەرى زمىراپ، تۇيىندەر-دى تۇتۇناتىرىپ، جەلىگە اينالدىردى. شي - ان، ي - ۋ، جۇڭچىڭ سياقتى جۇڭگو قالالارى مەن تاشكەنت، الماتى سياقتى ورتا ازىياداعى ماڭىزدى قالا - قالاقتار ارىسندا با-يرىعى جىبەك جولىنداعى ساۋداكەرلەردىڭ بارىس - كەلىس جاساپ، بار - جوعىن ۇزارا اىبرىاستايتىن دۇماندى كورد-نىستەرىن قايتا ەلەستەتتى.

20۱3 - جىلى 9 - ايدىڭ 7 - كۇنى ئئوراعا شي جىنپىڭ قازاقىستاندا لىكسىيا جاساعاندا ”جىبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۋىن“ بىرگە قۇرۇ كەلەلى باستاماسىن تۇغىشى رەت ورتاغا قويدى، وسىمەن جەلى بويىنداعى ۋار ەل خالقىن با-قتقا كەنەلتەنن ئمىرى ئسى باستالدى.

20۱4 - جىلى 9 - اى، تاجىكىستان؛ 12 - اى، قازاقىستان، قىرغىزىستان؛ 20۱5 - جىلى 6 - اى، وزبەكىستان؛ 2023 - جىلى 1 - اى، تۇركەنېستان — بىرنەشە جىل ارالىغىندا ورتا ازىيا-دا 5 ەل جۇڭگومەن ”ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جولىدى“ بىرگە قۇرۇ سەلبەستىك حۇجانتنا ارت - ارتىنان قول قويسىپ،

قول ۇستاسا قۇرايىق

دامۇ سىرتاتەگىياسنىڭ ئتۇيىلسۇىن جەدەلدەتتى.

ۇستانىمىنان ارەكەتكە دەپىن جويبا رەالىدىققا اينالدى، 10 جىلدا ”ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جولىدى“ بىرگە قۇرۇ قازىرگى دۇنيە جۇزىندە بارىنشا قارسى الساتىن خالقارالىق ەلۇمەت-تىك ونىمگە جانە خالىقارالىق سەلبەستىك تۇعرىنا اينالدى. ورتا ازىيا ”ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جولىدى“ جوعارى ساپالى بىرگە قۇرۇدىڭ ۇلكى كورشەتۇ رايونىنا اينالدى.

جۇڭگو – ورتا ازىيا باسشلار ۋماجلىسى وتكىزىلۇ قارساڭنىدا ئىسر توپ ساندى المالمەتتەر ادامداردىڭ نازارىن ايرىقتشا اۋداردى —

2022 - جىلى جۇڭگو مەن ورتا ازىياداعى 5 ەلدىڭ ساۋدا جالپى سومامى 70 مىللىيارد دوللاردان اسىپ، تارىختا-عى ەڭ جوعارى دەڭگەيدى جاراتتى.

قول ۇستاسا بىرگە ۋجۇرىپ، دامۇدى بىرگە قاراستىر-دى، وسى جىلدارى جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى ەلدەرەمەن سەلبەستىگى ۇزدىكىسىز تارىيىي سىپاتتى، بەلگى سىپاتتى، سەرىپلىس سىپاتتى تاپىسقا قول جەتكىزدى. ورتا ازىيا تەڭىز - مۇجىتتان شالغاي بولغانىمەن، الايدا ورتا ازىياداعى دوستار ”ئىز جۇڭگومەن بىرگەلەمىز، جۇڭگونىڭ اسا ئمىرى بازارى — ئىمىزدىڭ شالغار تەڭىزمىز“ دەگەندى تەرەڭ سەزىنەدى .

ساپاستاتاردى ۇلاستىردى، قۇرىلغىلاردى تۇتاستىردى، ساۋدانى رىكىلىسىز دەندىردى، قارجىنى اينالمىعا سالىدى، جۇرت تىلەگىن توغىستىردى. 10 جىلدان بەرى جۇڭگو ورتا ازىياداعى ەلدەرەمەن ۇزارا ئتۇسىنىسىپ، ۇزارا ئىلىسۇدىڭ، ۇزارا توغىسىپ، ۇزارا بايلانسى جاسۇدىڭ شت جاڭا تا-راۋىن بىرگە جازدى. ورتا ازىيا ەلدەرنىڭ باسشالارى 1 - كەزەكتى، 2 - كەزەكتى ”ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جول“ خالىقارا-لىق سەلبەستىك جوعارى دارەجەلى باسشىلار تالقى مىنبەرىنە بەلسەنە قاتنىاسىپ، ”ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جولىدى“ بىرگە قۇرۇ باستاماسىنىڭ ”ۋار ەلگە وراي تەرەزەسىن اشقاندىمەن“ پەيىلدەنە القادى.

جۇڭگونىڭ تۇغىشى ەل اتانغان تابيعي گىاز تاسىبالداۋ قۇبىرى جۇڭگو – ورتا ازىيا تابيعي گىاز قۇبىرىنان ورتا ازىيا-دامى ئىبرىنىشى ۇزىن تۇنىل ”انگرنە - پاپ“ تەمىر جول تۇنەلىنە دەپىن، جۇڭگو مەن قازاقىستان ورتا ازىياداعى ەڭ ۇلكەن جەل ەلەكتىرى الاغى جاڭاناس جەل ەلەكتر نىسانىن سەلبەسىپ قۇرۇدان ”جۇڭگو جولى“ اتانغان قىرغىزىستان جاڭا سولتۇشۇك – وڭتۇشۇك تاس جولىنا دەپىن... تالايلا-عان ”ئىبرىنىشى“، ”ەڭ ۇلكەن“ ئتۇيىندى نىساندار تاپىستى تۇردە ترگە تەۋىپ، جۇڭگو مەن ورتا ازىيا ەلدەرنىڭ قىمىد-دىقتى بىلەك بىرىكتىرە جەڭەتنى، ۇزارا تىپەمدىلك جەتكە-زىپ، تەڭ يىگىلككە كەنەلەتنى سەرىكتەسى دوستىق سۇيسى-پەنىشلىگى ۇشنىن جاندى تۇسىندىرمە جازىپ، ورتا ازىياداعى ۋار ەلدىڭ كاسىپ سالامى دارەجەسىن ۇسىرۇى، خالىق تۇرمىسىن جاقساتۇرئى ۇشنى پارمەندى تىرەك ازىرلەدى.

ورتا ازىيانىڭ ئىپىيىدا، سويبا بۇرشاق، قۇرغاق جەمسى، جەمسى - چيدەك، سىپر، قوي ەتى سياقتى نەشە 10 ئتۇرلى ساپالى اۋىل شارۋاشلىق ونىدەرى جۇڭگو بازارىنا كىردى، جۇڭگو – ورتا ازىيا ەكونومىكالىق سەلبەستىك قورى، جىبەك جولى قورى، ازىيا نەگىزدىك قۇرىلغىلارغا قارجى قوسۇ بانكىسى سياقتى فېنانسى قۇرىلمىدارى جۇڭگو-نىڭ ورتا ازىيا ەلدەرەمەن ناقتى سىتەرە سەلبەستىگىنە قارجى قۇرۇا قولىداۋىن ازىرلەدى، جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى 5 ەلپەىن ەكى جاقىتى دوس ولكە، ويلىس، قالالارى ۶2 جۇيقا جەتتى... ”ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جولىدى“ جوعارى ساپامەن بىرگە قۇرۇ ورتا ازىيادا الدىمەن سىناق ەتىلىپ، الدىمەن اتقا-رىلىپ، ونمەيدىلگى تاماشا بولدى.

”مەن شەنەلدىكىپن، الايدا جات ادام مەمەسىپن“. 202۱ - جىلدىڭ سوڭىندا شي - ان جاڭا تىپتى ايدارشا ۇيرۇس نىدە-تى سوققىسىنا ۇشرادى، جۇڭگودا وقىپ جاتقان قازاقىستاندىق وقۇشى ما ۇنىشۇان رىقتىلىقپەن شايقامسا سۇرانىپ، مىللىيارد جۇڭگولقپەن بىرگە نىدەنكە قارسى اتتانوغا بەلسەنە ات سالىس-تى. قاراپايم ئىسر اۋىز ئسوز سانسىز جۇڭگولقتى اسەرلەندىد-رىپ، جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى ەلدەرەمن خالىقتىق بارىس - كەلىسىنىڭ تامى ئىسر ادەمى اڭگەپسەنە اينالدى.

”جۇرەكتى جىلتاتتىن وسىنداى اڭگەلمەر جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى ەلدەرە خالىقمەن زەينەت پەن بەينەتتە بىرگە بولاتىن، كوڭىلدەردى توغىستىرتاتىن اسەرلى سېمفونياسىن تۇعالادى“. جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى 5 ەلپەن دىپلوماتىيا-لىق قارىم - قاتنىاس ورناتقاندىغىنىڭ 30 جىلدىمى بايلانسىد-مەن وتكىزىلگەن بەينە ەكران باسشلار ماجىلىسىندە ئئوراعا شي جىنپىڭنىڭ ئسوزى رياسىز كوڭىلدەن شىقتى.

نىتىپاقئاسا سەلبەسىپ، تاغدىرلاىس بولدى

”جۇڭگو مەن ورتا ازىياداعى ەلدەردىڭ قارىم - قاتنىاسىنىڭ اناغورلىم تاماشا بو-لاشاعىن بىرگە جازىپ، ادامزاتتىڭ تاغدىر-لاىس ورتاق تۇلغاسىن بىرگە قۇرۇدى ىلگە-رىلەتتى“

”ئاتۇ كورشىلەس دوستىقتىڭ ۇلكى ونەگەسىن تەرەڭد-

دەي ماپەلەۋ“، ”جوعارى ساپالى دامۇدىڭ سەلبەستىك بەل-دەۋىن قۇرۇ“، ”بەيىشتىللىكتى ساقاتۇدىڭ قورغانسى قالقا-نىن كۇشەيتۇ“، ”كوپ نەگىزدى، ۇزارا نىپالداىاسنن ۇلكەن شاشىراق قۇرۇ“، ”بەيىيت دامىتىن جەر شارى قىستاسىن قورعاۇ“...

جۇڭگونىڭ ورتا ازىياداعى 5 ەلپەن دىپلوماتىيالىق قارىم - قاتنىاس ورناتقاندىغىنىڭ 30 جىلدىمى بايلانسىمەن وتكىزىل-گەن بەينە ەكران باسشلار ماجىلىسىندە ئئوراعا شي جىنپىڭ 6 ەل سەلبەستىگىنىڭ ۇزاق بولاشقايق دامۇ تۇرغىسىنان ورر-تاغا قويغان 5 ۇسىنىس ورتا ازىياداعى 5 ەلدىڭ مەملەكەت باسشالارىنىڭ بەلسەندى ۇن قوسۇنغا يە بولدى.

دۇنيە ۋجۇزىنىڭ وزگەرمىسى، ۋداۋىردىڭ وزگەرمىسى، تارىختىڭ وزگەرمى